

*Az ÁMK Sárszentmiklósi Általános Iskola Csalogányok és Tündérrózsa csoportjának műsora (ének).
Vers. (Petőfi Sándor: Szülőföldem. Előadta: Makkos Ambrus)
Tündérrózsa csoport műsora (ének).*

A képviselőtestület rátér a napirendi pontok tárgyalására.

**1.) 25 éves a város.
Előadó: polgármester**

Dr. Sükösd Tamás: felolvassa Sárbogárd várossá nyilvánításával kapcsolatos megemlékezést (jegyzőkönyvhöz csatolva).

**2.) Visszaemlékezés a várossá nyilvánításról.
Előadó: Szalai István**

Szalai István: (a visszaemlékezés szószerinti szövege)

„Tisztelt ünnepi közgyűlés, kedves sárbogárdiak, fiatalok, idősek, alapító városanyák és városatyák, jelenlegi városanyák és városatyák, mindenki aki érdeklődik a mai ünnepi ülés iránt!... és kicsit azért: érdekli, hogy a 25 éves évforduló milyen emlékezést csal egyik szereplő gondolataiba.

Amikor Polgármester úrral beszéltem és megkaptam a felkérést, hogy ezen a napon – ha én is úgy gondolom – mondjak valamit a várossá nyilvánításról és emlékezzek rá - elgondolkodtam, hogy mit tehetek. Mi lenne a jó, mit mondjak Sárbogárd várossá nyilvánításáról? Idézem azt, amit lehet tudni az akkori sajtóból, TV-ből, rádióból, ami akkor foglalkozott ezzel a kérdéssel, vagy ami egyáltalán azóta rögzült az itt élő emberekben fiatalokban, idősekben egyaránt, vagy esetleg próbáljak meg felvillantani egy képet, hogy szerintünk, akik akkor akár tanácsstagként, vagy tanács VB tagként foglalkoztunk a város fejlesztésével, mi hogyan ítéltük meg Sárbogárd várossá nyilvánítását.

Lehet, hogy nem mindenki fog velem egyetérteni abban amit elmondok, de az én helyzetem egy kicsit sajátos. Önök, akik döntő többségükben itt élnek azóta is Sárbogárdon, biztos, hogy másként élik, élték meg mindazokat az éveket, amelyeket én valamilyen okból távol töltöttem Sárbogárdtól, és csak úgymond látogatóként, valamiféle külsődleges személyként élek meg és látok - bocsássák meg nekem, ha eltérően látjuk, de amit elmondok, azt azzal a szándékkal mondom el, hogy talán lehet okulni dolgokból. Talán lehet erőt meríteni tényekből a további feladatokhoz, talán tanulságokat is le lehet vonni, akár egy kicsit a mai helyzetre, mai állapotra is, ami segít azoknak az erőknél, azoknak a dinamikáknak a feltárásában, amik előrevihetik Sárbogárdot, a térséget, azt a közösséget, aki itt ezen a tájon él és dolgozik.

Elhangzott már a Polgármester úr részéről, hogy 1984. január 1-től Sárbogárd a városkörnyéki igazgatás központja, városi jogú nagyközség lett. Ez olyan fából vaskarika volt abban az időben. Minden jogosítványa meg volt Sárbogárdnak, ami egy körzetközpont, egy térségközpontú várost megillette, de a közjogi minősítése Sárbogárdnak akkor még nagyközség volt. Az látszik - és látszott már akkor a korábbi évekből - hogy van egy fajta olyan törekvés, hogy a városhiányos térségekben városok jöjjenek létre. Ez a fejlesztésekben is, a közigazgatás szervezésében és sok mindenben megmutatkozott. Itt Sárbogárdon is példák sorát lehetne hozni, hogy mi minden történt azért, hogy ez a fajta fejlesztés megvalósulhasson és megtörténjen.

Gyakorlatilag 1984. január 1-től a megyében Mór lett csak város, a másik két városi jogú nagyközség - Bicske és Sárbogárd – maradt nagyközség. Bicske és Sárbogárd esetében

csak 1986. január 1-től minősítette az akkori Elnöki Tanács várossá a két települést. Mi akkor azt mondtuk – és ezt lehet pozitív és negatív értelemben is értékelni így utólag – hogy közigazgatási ihletésű volt a várossá nyilvánítás, mert maga Sárbogárd sok mindenben megfelelt az akkori városi követelményeknek, néhány dologban nem, de alapvetően képes volt betölteni azt a funkciót, amit akkor egy városkörnyéki központnak, egy városnak be kellett tölteni.

Én gondolkodtam azon, hogy mondjak-e olyan adatokat, ami akkor volt, akár a népességről, akár a foglalkoztatásról, munkahelyekről, akár az intézményrendszerről. Rengeteg számot el lehet mondani. Sok mindent sikerült megoldani 1986-ra a várossá nyilvánításra és úgy gondolom itt is el kell mondani, hogy ezért köszönet az elődöknek. Azok akik előttünk megoldottak feladatokat, fejlesztették ezt a települést. Teljesen mindegy, hogy milyen egyéni, hitbeli, vagy bármilyen más meggyőződésűek voltak, de tettek azért, hogy az itt élők életkörülményei, az itt élők munkalehetőségei, egyáltalán a település, a város kialakulhasson és fejlődhessen. Ebbe beleérttem az 1969. július 1-i Sárbogárd – Miklós egyesítést is, beleérttek sok minden mást.

Mindig aggódva figyeltem azt, amikor felvetődött az elmúlt 20-25 évben, hogy most próbáljuk meg önállósítani ezt, vagy azt, vagy a másik településrészt. Azt szokták mondani, hogy Sárbogárdnak az a fajta tagoltsága, ami szóba is került, ami Bogárdtól Tinódon át Kislókiig, Sárhatvanig, Mindszentig, vagy Nagyhörcsökiig tart, hogy ez milyen gondot, problémát jelent. Valóban így van, gondot, problémát jelent sok mindenben, de sok mindenben óriási előny. Óriási előny abban, hogy ez mind a közösség szervezésének a színtere lehet ezek a települések. Gondoljanak rá – nem akarok példálózni – de Bicskén van egy nyugdíjas klub, Sárbogárdon hány van? Ha elkezdjük sorolni Pusztagegresen át Sárhatvanon, Miklós, Bogárd, Rétszilás, stb. Sok emberhez el lehet jutni, meg lehet mozgatni az által, hogy maga a település szerkezetileg ilyen sajátosságokkal bír. Ez hátrány, de lehet hallatlan előny is. Ahhoz a szellemi urbanizációhoz is hozzájárulhat, amiben Sárbogárd mindig példa volt és mindig élen jár. Bár ott tartana ma is gazdasági fejlettségét illetően, mint a szellemi urbanizációjában – mondom én kívülről. Régen is jellemző volt az, hogy élen járt e tekintetben és ha visszagondolunk olyan emberekre, akiket példaként állíthatnánk, állítanánk a település lakossága elé és úgy mondanánk, hogy sokat tettek Sárbogárdért, akkor tessék végiggondolni, a szellemi élet területéről hány embert mondana ki-ki a saját véleménye, ízlése alapján és mondjuk a gazdasági területéről. A szellemi élet messze-messze veri az összes többit. Ez egy óriási értéke a városnak. Úgy gondolom, hogy ez olyan sajátosság és olyan adottság, amitől több, mint más hasonló nagyságú település, ami többlet energiát, erőt adhat azokhoz a nem kis megoldandó feladatokhoz, amiről a Polgármester úr beszélt.

Úgy gondolom, mindenképpen szólni kell arról, hogy akkor amikor a település, a város fejlesztésén kezdtük gondolkodni, hogy mit is kellene tenni, - akkor nem arról volt szó, hogy valami újat ki kell találni, hanem folytatni kellett azt, amit korábban megcsináltak az 50-es, 60-as, 70-es években és a még előttünk álló problémák is felhalmozódtak. Jók voltunk már akkor Sárbogárdon oktatás, kultúra területén, úgy gondolom adottságokat illetően.

Én a magam részéről – és engedjék meg ezt nekem – máig nagyon büszke vagyok arra, hogy részese lehettem két iskola építésének és egy harmadik iskolaépítés előkészítésének. Óriási dolog volt abban az időben, hogy egy ekkora település ilyesmit vállal.

Ugyanakkor a várossá nyilvánítás mindig egyfajta kettősséggel jelenik meg – nekem legálábbis – hogy tisztában voltunk, vagy vagyok magam is, hogy Sárbogárd fejlődését tekintem a várossá nyilvánítás előtti időben és azt követően is a város önmagához képest sokat fejlődött. Be tudott emelni akár az infrastrukturális ellátásba, vagy a mindennapi életkörülmények javításába olyan fajta plusz szolgáltatásokat, amelyek korábban nem voltak. Elhangzott az előbb, hogy mi minden történt, akár a rendszerváltás óta is Sárbogárdon. Korábban is rengeteg dolog történt. Akik itt élnek biztos, hogy ha számbaveszik, lehet kicsit el is csodálkoznak ezen, mert nem gondolták volna honnan meddig jutott el ez a település.

Mindig van hiányérzete is az embernek. Akkor is volt hiányérzetünk, hogy Sárbogárd igazából nem tudta úgy dinamizálni a saját fejlődését, hogy a nagyobb környezetéhez képest a pozíciója jobb legyen, mint a korábbi időszakban volt. Ezzel egyébként rengeteget küszködünk akkor is és szerintem ma is probléma ez, kívülről nézve a dolgokat. Egy település önmagához képest megvalósuló fejlődése, alakulása önmagában nem elég ahhoz, hogy minősítse egy adott területen élőknek a közérzetét, a mindennapjait. Ehhez több kell. Az is kell, hogy ez a pozíció a környezethez képest is javuljon.

Sárbogárdnak és környezetének mindig az volt a problémája – ma is az – hogy népesség kibocsátó. A sárbogárdi járásban 1949. január 1-én 55 ezer ember élt. Ha a népszámlálásokat nézzük végig, ez a szám fokozatosan csökken. Ma azt mondjuk, hogy a körzetben sokkal kevesebb ember él. Gyakorlatilag elfogyott egy fél körzet. Nagyon sokan olyanok mentek el, akiknek itt kellene lenni. Az volt a problémánk akkor is, hogy elengedünk olyan embereket, elmennek olyan emberek tanulni, dolgozni, stb, akinek vissza kellene jönni. Legyünk olyan adottságú település, város, ha innen elmegy valaki tanulni, menjen, tudjon, de jöjjön vissza és hasznosítsa itt amit tud. Ebben óriási adósságaink vannak és ebben kell igazán előbbre lépni, mert ha ez sikerül, akkor a város dinamikusan fejlődik, bővül. Tudom, hogy most az én vágyaimat és az Önökét is mondom. Valahol az az igazi, amikor a pozíciója változik, nem tudják feltenni azt a kérdést, hogy igen, már van ez az, de miért nincs ami másutt már ilyen, olyan, amolyan. Tehát mindig összevetik a mindennapi gondolkodásban is mással, a közvetlen térséggel, vagy egyéb nagyobb egységgel.

Amit még úgy gondolom mindenképpen szükséges elmondani, hogy nagyon fontos és számomra nagyon pozitív is, hogy a város mai vezetése térségben gondolkodik. Térség nélkül önmagában Sárbogárd nem képes megoldani a problémáját. Nem Münhausen báró, hogy képes a saját hajánál fogva kihúzni magát a problémáinak a gödréből. Ehhez fel kell használni a kapcsolatrendszerét. Építeni kell a kapcsolatokat, a térséggel, más térségekkel. Számomra néhány olyan dolog megdöbbenő volt, amikor bizonyos időközökben művilleg is vágta el a település azokat a kapcsolatait, ami a fejlettebbhez, erősebbhez kötötte. Ha én gyenge vagyok, és erős szeretnék lenni, vagy szeretnék fejlődni, akkor azt úgy tudom elérni és úgy tudom megvalósítani, hogy mind szorosabban és mind több és több szállal kötődöm ahhoz, aki erre képes. Képes arra, hogy magával vigyen. Nem én akarom őt visszahúzni, hanem vele akarok menni, mert ő is halad és fejlődik, és ez nagyon fontos.

Én azt kívánom Önöknek, mindannyiunknak, Sárbogárd képviselőtestületének, hogy sikerüljön dinamizálni a várost, sikerüljön megoldani azokat a visszaeső gazdaság okozta problémákat, amelyek Sárbogárdon súlyosabbak, mint másutt. Sikerüljön ezt az elképzelést úgy megvalósítani, hogy tudjon olyan gazdaságot hozni, amely képes beépülni szervesen ennek a település együttesnek, ennek a térségnek a sajátosságait figyelembevéve a feltételrendszerébe, mert valahol – a korábbi rendszer ipartelepítésének az volt az egyik nagy problémája, az összes előnye mellett, hogy nem tudott beleépülni szervesen az itteni térség, vagy Sárbogárd társadalmi szervezetébe. Nem épült rá az adottságokra, idegen volt valamilyen tekintetben és amikor jöttek a jobb feltételek, hogy másutt kedvezőbb adottságokat tudnak produkálni, akkor vették a kalapjukat és tovább álltak. Ha az itteni adottságokon és sajátosságokon alapuló, abba beépülő gazdaságot lehet csinálni, vagy tud csinálni ez a térség, akkor az nem fog innen elmenni, mert ehhez a térséghez kötődik és akkor fog igazán segíteni, hogy hogyan lehet előrelépni majd. Nem biztos, hogy nekünk, hanem utódainknak, unokáinknak, akik utánunk jönnek.

Nagyon szépen köszönöm a meghívást, nagyon szívesen jöttem, szívesen emlékezem a sárbogárdi várossá nyilvánításra. Örömmel látom az akkori tanácstagtársakat. Azt mondom, hogy legyenek büszkéek arra, hogy részesei lehettek Sárbogárd várossá nyilvánításának, hogy most azt mondhatják, hogy alapító városanyák és városatyák. Tudom, hogy sajnos sokan nem lehetnek már itt, vagy azért mert már nincsenek közöttünk, vagy olyan az egészségi

állapotuk. Nekik e helyről is nagyon jó erőt, egészséget kívánnék. Tudom, hogy a kor halad – velem is – velük is. Nekem talán az volt a szerencsém, hogy nagyon fiatalon lehettem sárbogárdi városatya. Ezért is köszönet jár. Azoknak pedig, akik tovább fognak dolgozni Sárbogárd fejlődéséért, mindazért a célért, ami itt elhangzott, kívánok nagyon sok türelmet, kitartást, erőt, egészséget és azt, hogy tudják ezekhez a célokhoz Sárbogárd minél nagyobb la-kosságát, népességét, a tenni akarókat felsorakoztatni.

Hadd mondjak még egy dolgot: a térségért, a városért tenni soha ne legyen politikai vélemény, vagy meggyőződés kérdése, hanem legyen ez sárbogárdi, Sárbogárd térségi kérdés. Mert lehet a véleményünk ilyen, olyan, amolyan, de az, hogy mindennapjaink milyenek azok ezekből dőlnek el.

Nagyon szépen köszönöm, hogy meghallgattak.”

Taps.

Dr. Sükösd Tamás: befejezésül meghívja a jelenlevőket az ülést követően a város 25 éves történetét bemutató kiállítás megtekintésére itt a Művelődési Házban.

Tájékoztatásul elmondja, hogy holnap a Dél-Fejér Kistérség összefogásával – a Sárbogárdi Hetek keretében – Pörköltfesztivál megrendezésére kerül sor és ehhez kapcsolódóan tartalmaz nap várja az összes kedves érdeklődőt az Ifjúsági Parkban, majd vasárnap városszerte gyermeknapok lesznek, ill. vasárnap este 18⁰⁰ órakor hősök napi megemlékezésre és koszorúzásra kerül sor. A programokra tisztelettel és szeretettel mindenkit meghív.

Nagyon örül neki, hogy ilyen szép számban megjelentek és megtisztelték az ünnepi testületi ülést jelenlétükkel. Külön megköszöni Szalai István úr megtisztelő és tartalmas szavait és mindenkinek jó szórakozást kíván.

Huszics Vendel kórus műsora.

*A képviselőtestületi ülésen több napirend nem volt,
Dr. Sükösd Tamás az ünnepi képviselőtestületi ülést 17⁵⁷ órakor bezárta.*

kmf.

Dr. Sükösd Tamás
polgármester

Demeterné Dr. Venicz Anita
jegyző

Etelvári Zoltán
képviselő, jkv. hitelesítő

Novák Kovács Zsolt
alpolgármester, jkv. hitelesítő